

Szarvasmarha telep Paratuberkulózis (PTBC) mentesítési terve

Dr. Monostori Attila
Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.

A kérődzők paratuberkulózisát (PTBC) a *Mycobacterium avium subsp. paratuberculosis* (MAP) baktérium okozza, amely idült lefolyású, bélgyulladásal és csökkent termeléssel járó, gyógyíthatatlan betegséget idéz elő. Jelentőségét a tetemes, állományszinten jelentkező gazdasági károk mellett az adja, hogy nem tisztázott, játszik-e oktani szerepet az emberi Crohn-betegség kialakulásában vagy csak másodlagos

fertőzőként van jelen. A PTBC elleni védekezés hosszú idő alatt vezet eredményre (átlag 5 év). A védekezési program az alábbi elemekre épül:

1. A pozitív állatok felderítése.
2. A fertőzési lánc megszakítása.
3. Selejtezési protokoll.

A POZITÍV ÁLLATOK FELDERÍTÉSE

- Évente legalább egyszer, de inkább kétszer állományszintű vér/tej vizsgálat ELISA módszerrel paratuberkulózis ellenanyag meghatározására, minden 24 hónap feletti állatból a mentesítés előrehaladásának megállapítása céljából.
- Szárazra állításkor is ELISA vizsgálatot végeztetünk, hogy az ellés előtt friss információval rendelkezünk

az állat PTBC státuszáról.

- Minden friss fejős egyedből is ELISA vizsgálatot végzünk az immunszuppressziót kihasználva.
- Kérdéses esetben vagy ismételt ELISA vizsgálatot vagy bélsár PCR vizsgálatot végeztetünk. (A bélsár esetében poolozás lehetséges maximum 5 darabig)

A FERTŐZÉSI LÁNC MEGSZAKÍTÁSA

A fertőzési lánc megszakítására irányuló szigorú higiéniai rendszabályok a védekezési program nélkülözhetetlen részét képezik. Kiemelt jelentőségű a borjak távoltartása a felnőttek bélsarától.

- Minden ELISA + / PCR + állatot fertőzöttnek tekintünk.
- Az ismert pozitív állat elletése elkülönítve történik, hogy ne fertőzhessen meg a borjakat. Az elletői higiéniét

fokozottan betartjuk.

- Elléskor a borját azonnal elvesszük, hogy ne érintkezhesen az anya bélsarával.
- A főcstej megsemmisítésre kerül, bármilyen borjúval TILOS megitatni!
- Minden újszülött borjú csak negatív anyától származó főcstejet kap.

- Az üsző borjak felnevelése csak tejpótló tápszerrel történik.
- A bika borjak kaphatják fertőzött állat tejét, de csak szigorú pasztörizálás után.
- A trágya kihúzás az egészségesek irányából a fertőzöttek felé történik.
- A takarmány érintkezését a bélsárral megakadályozzuk.
- A szeropozitív teheneket külön istállóban kell

elhelyezni a laktációs szakasztól függetlenül, és az elkülönített PTBC pozitív tehéncsoport egyedeinél szigorú higiéniai szabályokat kell érvényesíteni (pl. külön eszközök használata, külön fejés).

- A trágyakezelésnél használt gépekkel a takarmányszállítás megtiltása. A telepen termelődött trágyát és hígtrágyát csak olyan területekre lehet kihordani, amelyeket szántanak, rétekre és lucernafélékre nem.

SELEJTEZÉSI PROTOKOLL

- Az ELISA pozitív állatokat nem termékenyítjük / vagy csak húshasznú bika spermájával.
- Az ELISA pozitív állatokat jelöljük (helyben szokásos módon).
- Kétszeri ELISA pozitív vagy PCR pozitív teheneket nem

termékenyítjük, termeléscsökkenés esetén azonnal selejtezzük.

- ELISA negatív állatokat, ha a betegség klinikai tüneteit (hirtelen lesóványodás, hasmenés, áll alatti ödéma, termeléscsökkenés) mutatják, azonnal selejtezzük.

Jelen protokoll betartását folyamatosan ellenőrizzük!

A dolgozókat oktatásban részesítjük, ahol tájékoztatást kapnak a betegség jellegéről és a mentesítés szükségességéről.

A mentesítési program előrehaladását félévente/évente felülvizsgáljuk.

A mentesítési terv végrehajtásáért felelős személy: .....

A mentesítési terv felülvizsgálatáért, előrehaladásáért, és a további teendők végrehajtásáért

felelős személy: Dr. .... ellátó állatorvos.

A mentesítési terv célja a fertőzöttség ..... százalék alá csökkentése.

.....
Dátum

.....
Aláírás